

BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ (ZORUNLU BES)

4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun 1 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe giren otomatik katılıma ilişkin hükümleri uyarınca, işverenler çalışanlarını Otomatik Katılım Sistemi'ne (OKS) dahil etmekle yükümlüdür. Bu çerçevede işverenler çalışanlarının, özel sektör için prime esas kazançlarının, kamu için ise emeklilik keseneğine esas aylığın en az %3'ünü sisteme aktarırlar.

Çalışanlar bu sistemde dilediği kadar kalma hakkına sahiptir. OKS, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ya da mavi kart sahibi olan, 45 yaşını doldurmamış, kamuda veya özel sektörde bir işverene bağlı olarak ücretli çalışanları (5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4a ve 4c maddeleri kapsamındaki çalışanlar ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20'nci maddesi kapsamında kurulmuş olan sandıkların iştirakçisi olan çalışanları) kapsamaktadır.

Bu sisteme otomatik olarak dahil edilen çalışanlar sistemde kalmaları halinde, sosyal güvenlik sisteminin sağladığı emeklilik gelirin ek bir gelire kavuşurlar.

17 Aralık 2017 Tarihli Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe göre Özel sektörde çalışanlar bu Yönetmelik kapsamında olup 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre özel sektörde istihdam edilen çalışanlar, bu madde esaslarına göre, işverenin bir veya birden fazla emeklilik şirketi ile imzalamış olduğu sözleşme kapsamında ilgili emeklilik planına dahil edilir.

Bu çerçevede;

- a) Çalışan sayısı bin ve üzerinde olan bir işverene bağlı olarak çalışanlar 1/1/2017 tarihinden itibaren,
- b) Çalışan sayısı ikiyüzelli ve üzerinde ancak binden az olan bir işverene bağlı olarak çalışanlar 1/4/2017 tarihinden itibaren,
- c) Çalışan sayısı yüz ve üzerinde ancak ikiyüzelliden az olan bir işverene bağlı olarak çalışanlar 1/7/2017 tarihinden itibaren,
- ç) Çalışan sayısı elli ve üzerinde ancak yüzdenden az olan bir işverene bağlı olarak çalışanlar 1/1/2018 tarihinden itibaren,
- d) Çalışan sayısı on ve üzerinde ancak elliden az olan bir işverene bağlı olarak çalışanlar 1/7/2018 tarihinden itibaren,
- e) Çalışan sayısı beş ve üzerinde ancak ondan az olan bir işverene bağlı olarak çalışanlar 1/1/2019 tarihinden itibaren,

bu yönetmelik kapsamında otomatik olarak emeklilik planına dahil edilir.

Yukarıda belirtilen tarihlerde veya bu tarihlerden daha sonra kapsama dahil işverenlere bağlı çalışmaya başlayanlar, hizmet akdinin yürürlüğe girmesiyle kendiliğinden emeklilik planına dahil edilir.

Çalışan sayısının belirlenmesinde, birden fazla işyeri olan işverenler için bütün işyerlerindeki çalışanların toplamı göz önünde bulundurulur.

Çalışan sayılarının tespitinde, yukarıda belirtilen kapsama alınma tarihleri itibarıyla geçerli Sosyal Güvenlik Kurumu verileri dikkate alınır.

Kapsama alınma tarihini izleyen dönemler bakımından ise bu tarihi izleyen takvim yılı başları esas alınır. Bir defa kapsama alınan işverenin çalışan sayısında, kapsama alınma tarihini müteakip gerçekleşen azalmalar dikkate alınmamaktadır.

Çalışan sayısı nasıl ve hangi tarih esas alınarak hesaplamalıdır?

45 yaş üstü, yabancı, yurtdışında çalışanlar, stajyerler, taşeron işçiler, mevsimlik işçiler hesaba dahil midir? Çalışanların otomatik katılıma dahil olma şartlarını taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın (45 yaş altı/üstü çalışan sayısı, yerli/yabancı/yurtdışında çalışan, şubelerdeki ve/veya birden fazla işyeri noktasında çalışan ayrımı yapılmaksızın) Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğine göre SGK'ya yapılan bildirimde göre işverene bağlı olarak çalışan sayısı hesabı yapılır. Taşeron bir firma çalışanın, bordro işlemleri ilgili taşeron işveren tarafından yapılıyorsa taşeron firmanın çalışan sayısı hesabında, bordro işlemleri asıl işveren tarafından yapılıyorsa, asıl işverenin çalışan sayısının hesabında dikkate alınır.

Çalışan sayısı tespit edilirken, kapsama alınma tarihinde en güncel SGK verisi göz önünde bulundurulur. Örneğin; "40 çalışanı olan ve 01.07.2018 tarihinde sisteme girmesi planlanan bir işverenin tespiti için Haziran ayının 23'üne kadar SGK'ya bildirilmesi gereken Mayıs ayı aylık prim ve hizmet belgesindeki toplam çalışan sayısı ("Toplam Sigortalı Bilgileri" başlığı altında yer alan "Sigortalı Sayısı" verisi) göz önünde bulundurulur. (1)

Bilgilerinize sunar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Saygılarımla,

Yücel Akdemir
Başkan

(1) TC Hazine ve Maliye Bakanlığı